

Барвінського, як „агента російської ідеї національної на галицькій Україні“. І трудно не бачити, що автор у цьому разі занадто переборщив, занадто віддався полемичному запалу на шкоду своїй аргументації. „Християнсько-суспільна“ діяльність Барвінського не викликає в поступовому таборі двох думок, тим то робити з його ще й „агента російської ідеї“—річ зайва і непотрібна, бо це очевидно буде не по правді. Так само переборщує д. Будзиновський, коли вбачає в думках д. Барвінського не саму плутанину й наївність одсталої людини, а ще й якийсь свідомий „валеродизм“ та потайну мету „піддержати морально наших перевертнів московських“ й одурити австрійський уряд. Краще б на такі способи полеміки не пускати.

Взагалі брошура дуже виграла б, як би автор більше спинився був на справжніх причинах москвофільства, а менше на особі д. Барвінського, що до москвофілів—хоча б які були інші його гріхи—очевидно не належить. До того ж уживання цього термину „москвофільство“ в невідповідних випадках не вясняє, а заплутує справу.

С. Є.

Бібліографія.

В. Будзиновський.—*Москвофільство, його причини і теорії*. Стор. 23. У Львові, року не позначено.

Брошура д. Будзиновського—відбитка з „Діла“ і має на меті не так вяснення причин і теорій москвофільства, як полеміку з д. О. Барвінським. Привід до неї дала відома стаття д. Барвінського „Oesterreich-Ungarn und die historische Mission Russlands“, надрукована в „Oesterreichische Rundschau“,—цю саме статтю автор і уважає за одну з теорій москвофільства.

Брошура д. Будзиновського має дві не одноцінні сторони. Не можна не згодитися з ним, коли він розбиває легенду про „російський рубель“, як причину москвофільства: рублями, чи гульденами, чи марками взагалі не можна пояснити громадських подій. Можна ще пристати навіть на категоричний присуд д. Будзиновського, що „одиноким, не головною, але одиноким причиною, що у нас русофільство загніздилося, що воно шириться і поглиблюється в державну іреденту російську, була і є колонізаційна політика Австрії“ (стор. 18). Але ці більш-менш справедливі погляди д. Будзиновський висловлює прихвощем, між иншим, а головну увагу свою направляє на знищення О.